

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom dňa 28. mája 2014 v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Šimonovej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Pavla Polku v trestnej veci obvinenej **D. R. - C. a spol.**, pre pokračovací trestný čin falšovania a pozmeňovania peňazí a cenných papierov podľa § 140 ods. 1, ods. 2, ods. 4 písm. b/ Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 a iné, o sťažnosti prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, sp. zn. PK-2T 3/2013, zo dňa 9. januára 2014 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. **z r u š u j e** sa uznesenie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, sp. zn. PK-2T 3/2013, z 9. januára 2014 a tomuto súdu sa ukladá, aby vo veci **znovu konal a rozhodol**.

O d ô v o d n e n i e

Špecializovaný trestný súd v Pezinku uznesením, sp. zn. PK-2T 3/2013, z 9. januára 2014 podľa § 244 ods. 1 písm. h/ Tr. por. odmietol obžalobu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, č.k. VII/1Gv 285/04-233, zo dňa 21. januára 2013 a vrátil vec prokurátorovi, pretože zistil závažné procesné chyby, najmä, že boli porušené ustanovenia zabezpečujúce práva obhajoby.

Z odôvodnenia uznesenia a súdneho spisu vyplýva, že prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podal dňa 21. januára 2013 na Špecializovanom trestnom súde v Pezinku pod č.k. VII/1Gv 285/04-233, obžalobu na obvinenú D. R. - C. v bodoch 1/ a 2/ obžaloby pre pokračovací trestný čin falšovania a pozmeňovania peňazí a cenných papierov podľa § 140 ods. 1, ods. 2, ods. 4

písm. b/ Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 v jednočinnom súbehu s pokusom pokračovacieho trestného činu podvodu podľa § 8 ods. 1, § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 v bode 1/ spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 a na obvineného N. C. v bode 1/ obžaloby pre trestný čin falšovania a pozmeňovania peňazí a cenných papierov podľa § 140 ods. 1, ods. 2, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 v jednočinnom súbehu s pokusom pokračovacieho trestného činu podvodu podľa § 8 ods. 1, § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 na tom skutkovom základe, že

1/ obvinení D. R. - C. a N. C.

po tom, čo po predchádzajúcej vzájomnej dohode N. C. v presne nezistený deň v mesiacoch september až november 2002 v Ž. prevzal od osoby menom R. G. a prechovával falzifikát šeku vystaviteľa B., C., B., L., číslo šeku X. z 19. novembra 2002 na sumu 7 000 300 GBP, platiteľa J. M. M., pre príjemcu S., tento šek dňa 26. novembra 2002 v O. odovzdal D. R. - C. a obaja sa spoločne 26. novembra 2002 asi o 14.00 h. dostavili do S., pobočka v Z., kde D. R. - C. predmetný šek predložila pracovníčke tejto pobočky a dala príkaz na inkaso šeku v úmysle získať týmto pre nich a osoby, ktoré im šek zverili, peňažné prostriedky veľkého rozsahu, pričom však po prevzatí tohto šeku bol zaslaný na preverenie na Ú. v B., ktorým bolo zistené, že šek je falošný a z tohto dôvodu nedošlo k jeho preplateniu na obvinenou označený účet a teda k ich neoprávnenému obohateniu a spôsobeniu škody S. B. v prepočte podľa platného kurzu, vo výške 460 640 740 Sk (v prepočte 15 290 471,35 eur),

2/ obvinená D. R.- C. samostatne

po tom, čo si v presne nezistený deň v mesiaci december 2002 D. R. - C. zadovážila a prechovávala falzifikát šeku vystaviteľa B., H., číslo šeku X. z 26. novembra 2002 na sumu 1 800 000 USD, platiteľa C. - B., pre príjemcu S., dňa 9. decembra 2002 asi o 12.30 h. sa dostavila do S., pobočka v Z., kde predmetný šek predložila pracovníčke tejto pobočky a dala príkaz na inkaso šeku v úmysle získať týmto peňažné prostriedky, pričom však po prevzatí toho šeku bol zaslaný na preverenie na Ú. v B., ktorým bolo zistené, že šek je falošný a z tohto dôvodu nedošlo k jeho preplateniu na obvinenou označený účet a teda ani k jej neoprávnenému obohateniu a spôsobeniu škody S. B. v prepočte podľa platného kurzu vo výške 74 876 400 Sk (v prepočte 2 485 441,15 eur).

V ďalšej časti rozsiahleho odôvodnenia uznesenia, súd prvého stupňa hodnotí jednotlivé výsluchy obvineného N. C. v rámci prípravného konania, pričom dochádza k záveru, že v spisovom materiáli sa nenachádza ani jedna výpoveď obvineného N. C., ktorá by spĺňala zákonné podmienky jej použiteľnosti ako dôkazu v trestnom konaní (osobitne aj v konaní pred súdom). Vo vzťahu k obvinenému N. C., ale ani vo vzťahu k spoluobvinenej zo skutku pod bodom 1/ obžaloby D. R. - C., v prípade potreby súd nemôže ani jednu z výpovedí N. C. prečítať ako dôkaz na hlavnom pojednávaní. Zákonná nespôsobilosť dôkazov - výpovedí spoluobvineného N. C. zo dňa 8. januára 2003, 11. januára 2003 a 13. júna 2006, osobitne vo vzťahu k spoluobvinenej D. R. - C. spočíva aj v tom, že sa týchto úkonov nemal možnosť zúčastniť jej obhajca a klásť spoluobvinenému N. C. otázky. Pri týchto výsluchoch obvineného N. C. obvinená D. R. - C. prostredníctvom obhajcu nemohla uplatňovať svoje práva na obhajobu, t.j. zúčastniť sa výsluchu spoluobvineného tak, aby tento úkon zodpovedal požiadavkám kontradiktórneho konania, t.j. vypočúvať spoluobvineného N. C. a mať možnosť spochybniť jeho argumenty.

V ďalšej časti odôvodnenia súd prvého stupňa rozoberá výpovede svedkov M. G., E. G., A. P. a Ing. P. T. so záverom, že tieto výpovede sú procesne nespôsobilými dôkazmi v konaní pred Špecializovaným trestným súdom, pretože prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podal obžalobu na spoluobvinených N. C. a D. R. - C. pre skutok č. 1/ obžaloby, ktorý mali spáchať formou spolupáchateľstva a na týchto výsluchoch sa nemala možnosť zúčastniť ani obvinená D. R. - C., ani jej obhajca, uplatňovať si svoje obhajobné práva tak, aby bola zachovaná kontradiktórnosť konania, t.j. vypočúvať svedkov, klásť im otázky a mať možnosť spochybňovať argumenty a tak bezprostredne vplývať na vývoj dôkaznej situácie.

V súvislosti s vykonávaním dôkazov orgánmi činnými v prípravnom konaní výpoveďami obvinených osôb a výpoveďami svedkov, súd prvého stupňa argumentuje aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a článkom 6 ods. 3 písm. d/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, t.j. v týchto súvislostiach poukazuje aj na to, že obhajkyne obvinenej D. R. - C. síce vyšetrovateľovi výslovne neoznámili, že sa chcú zúčastňovať na vyšetrovacích úkonoch a z tohto dôvodu žiadajú byť upovedomené o mieste a čase vykonávaných úkonov, ale podľa názoru súdu prvého stupňa obvinený, resp. jeho obhajca musí mať vždy reálnu možnosť realizovať svoje práva na obhajobu a je len na ňom, či ju využije. Tieto skutočnosti vzťahuje na okolnosti a spôsob výpovede osoby J. B.,

ktorý bol vypočúvaný orgánmi dožiadaného štátu v rámci žiadosti o právnu pomoc, ktorú Krajská prokuratúra Nitra adresovala príslušnému kompetentnému úradu Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska.

Súd prvého stupňa, s poukazom na právny názor vyslovený Najvyšším súdom Slovenskej republiky uznesením, sp. zn. 4To 98/2006, zo dňa 10. januára 2008, v ďalšej časti rozoberá spôsob výsluchu osoby menom R. G. so záverom, že zápisnica o výsluchu tohto svedka je procesne nepoužiteľná z dôvodu porušenia práv obvinených na obhajobu a nemôže byť na hlavnom pojednávaní prečítaná tak, ako to navrhuje prokurátor v obžalobe.

Súd prvého stupňa tvrdí, že bez toho, aby hodnotil dôkazy nad mieru prípustnú pre aktuálne štádium trestného konania, sa v spisovom materiáli nenachádza originál šeku, ani jeho relevantným spôsobom overená fotokópia, pričom v rámci prípravného konania prokurátor opakovane uložil vyšetrovateľovi, aby objasnil, akým spôsobom bola preverovaná pravosť dvoch šekov predložených obvinenými a ktoré položky alebo prvky boli na týchto šekoch falšované a pod.

Súd prvého stupňa dochádza k záveru, že podľa ustálenej súdnej praxe nie je splnená zásadná požiadavka zákona na podanie obžaloby, vyjadrená v § 234 ods. 1 Tr. por., ak je opretá o dôkazy, ktoré v dôsledku toho, že neboli získané zákonným spôsobom (§ 119 ods. 2 Tr. por.), nemožno vykonať na hlavnom pojednávaní a teda ani hodnotiť ich z hľadiska obsahu.

Dňa 17. apríla 2014 súdu prvého stupňa bola doručená písomná sťažnosť prokurátora proti uzneseniu z 9. januára 2014, ktorým súd prvého stupňa odmietol obžalobu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a vrátil vec prokurátorovi, pretože zistil závažné procesné chyby, najmä, že boli porušené ustanovenia zabezpečujúce práva obhajoby.

Dňa 30. apríla 2014 súdu prvého stupňa boli doručené písomné dôvody sťažnosti prokurátora. V odôvodnení prokurátor tvrdí, že na rozdiel od súdu prvého stupňa je toho názoru, že v postupe orgánov prípravného konania v danej trestnej veci nedošlo k závažným procesným chybám tak, ako to má na zreteli ustanovenie § 244 ods. 1 písm. h/ Tr. por. a postavenie obvinených pred súd je dostatočne odôvodnené. V rámci podrobných dôvodov

poukazuje na spôsob výsluchov obvineného N. C. dňa 8. januára 2003, 28. februára 2003, 28. mája 2004 a dochádza k záveru, že tieto výsluchy boli vykonané v súlade so zákonom a pri rešpektovaní práva obvineného na obhajobu, o čom nemožno mať žiadne pochybnosti.

Konfrontácia obvinených N. C. a D. R. - C. zo dňa 4. marca 2003 bola vykonaná v súlade so zákonom, pri plnom rešpektovaní obhajobných práv oboch obvinených, a preto je možné ju pred súdom v ďalšom konaní použiť a námietky súdu prvého stupňa k vykonanej konfrontácii sú absolútne neopodstatnené a špekulatívne.

Podľa názoru prokurátora, námietky súdu prvého stupňa k zákonnosti výpovede svedkov vypočutých pred vznesením obvinenia, ale aj po vznesení obvinenia, o ktoré sa opiera obžaloba z pohľadu dôvodov na odmietnutie obžaloby a vrátenie veci prokurátorovi, nemožno akceptovať ako relevantné. Poukazuje v tejto súvislosti na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. Tpj 63/2009, zo 7. decembra 2009 (Zbierka stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 4/2010, č. 30). Podľa prokurátora v tejto súvislosti treba mať na zreteli, že vnútroštátne orgány majú postupovať tak, aby v priebehu celého trestného konania bolo minimálne aspoň raz poskytnuté právo zaručené čl. 6 ods. 1 písm. d/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (právo na kontradiktórny postup). Pre spravodlivé súdne konanie postačuje, aby výsluch svedka bol vykonaný v prítomnosti obvineného, resp. jeho obhajcu v konaní pred súdom, čím sa vystavuje tento dôkaz kritickej previerke. V týchto súvislostiach poukazuje prokurátor ďalej na uznesenie Krajského súdu v Žiline z 11. augusta 2009, sp. zn. 1To 90/2009 (Zbierka stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 2/2001, č. 21), z ktorého vyplýva, že nedodržanie kontradiktórneho postupu pri výsluchu svedkov, ktorí nie sú vo vzťahu k obvinenému osobami uvedenými v ustanovení § 130 Tr. por. nie je samo osebe dôvodom na odmietnutie obžaloby a vrátenie veci prokurátorovi podľa § 244 ods. 1 písm. h/ Tr. por.

Prokurátor sa v sťažnosti nestotožňuje s námietkami súdu prvého stupňa a výhradami k procesnej použiteľnosti úkonov vykonaných na základe dožiadaní o právnu pomoc orgánmi cudzieho štátu pre porušenie práva obvinených na obhajobu, pretože sú v rozpore s ustanovením § 535 Tr. por., ako aj ustálenou súdnou praxou, pričom poukazuje napríklad na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2 Tost 7/2007, z 15. mája 2007

a sp. zn. 1Tošs 46/2007, z 19. marca 2008, v ktorých sa Najvyšší súd Slovenskej republiky zaoberal problematikou platnosti úkonov cudzích orgánov.

V závere prokurátor zhŕňa, že v danej trestnej veci v prípravnom konaní nedošlo k závažným procesným chybám, boli zabezpečené práva oboch obvinených na obhajobu, ako aj právo na kontradiktórny postup (aspoň raz v priebehu celého trestného konania, to znamená vrátane konania pred súdom), na základe úvahy prokurátora postavenie obvinených pred súd je dostatočne odôvodnené a to pri existencii dôkazného bremena, ktoré v súdnom konaní ťaží prokurátora. Vec reálne netrpí takými procesnými chybami, ktoré by zakladali dôvod na odmietnutie obžaloby a vrátenie veci prokurátorovi podľa § 244 ods. 1 písm. h/ Tr. por., a preto navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa a aby tomuto súdu uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Súdny spis neobsahuje písomné vyjadrenie obvinených k písomným dôvodom sťažnosti prokurátora.

Podľa § 192 ods. 1 Tr. por. pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Najvyšší súd ako nadriadený orgán v súlade s ustanovením § 192 ods. 1 Tr. por., v ktorom je vyjadrený obmedzený revízny princíp, po tom ako nezamietol sťažnosť z dôvodov § 193 ods. 1 písm. a/ alebo písm. b/ Tr. por., na základe sťažnosti preskúmal napadnuté výroky uznesenia, a to zo všetkých hľadísk, bez ohľadu na to, či tieto hľadiská sú v sťažnosti uvedené, resp. absentujú, a jednak správnosť postupu konania, ktoré napadnutým výrokom predchádzalo, a to z hľadiska všetkých chýb, ktoré mohli spôsobiť nesprávnosť napadnutých výrokov uznesenia. Pri plnení revízneho princípu preveril z právnej stránky, či v celom konaní, v priebehu, ktorého sa vytvárali podklady pre napadnuté uznesenie, nedošlo k porušeniu Trestného zákona, Trestného poriadku alebo iných mimo trestných právnych predpisov, ktoré sú súčasťou právneho poriadku, lebo právo nemôže byť založené na neprávne.

Najvyšší súd zistil, že podaná sťažnosť je prípustná v súlade s ustanovením § 185 ods. 2 Tr. por. a § 244 ods. 3 Tr. por., bola podaná oprávnenou osobou v zmysle § 186 ods. 1 Tr. por., v lehote stanovenej § 187 ods. 1 Tr. por. a bola riadne odôvodnená v súlade s ustanovením § 189 ods. 3 Tr. por.; dospel však k záveru, že sťažnosť prokurátora je dôvodná.

Podľa § 244 ods. 1 písm. h/ Tr. por. pri predbežnom prejednaní obžaloby, súd obžalobu odmietne a vráti vec prokurátorovi, ak zistí závažné procesné chyby, najmä, že boli porušené ustanovenia zabezpečujúce právo obhajoby.

V zmysle doterajšej právnej praxe závažné procesné chyby prípravného konania sú najmä chyby, ktoré samé osebe alebo v spojení s inými, vážnym spôsob spochybňujú zákonnosť prípravného konania a jeho výsledkov, alebo ktoré majú za následok, že k niektorým úkonom prípravného konania nemožno prihliadať ako k dôkazu, pričom náprava týchto skutočností v konaní pred súdom, nie je možná. Závažnými procesnými chybami sú najmä nedoručenie uznesenia o vznesení obvinenia obvinenému, konanie a rozhodnutie nepríslušného orgánu alebo orgánu, ktorý mal byť vylúčený, vykonanie prípravného konania bez súhlasu poškodeného, hoci jeho súhlas sa podľa zákona vyžaduje, získanie dôkazov nezákonným donútením alebo hrozbou, vykonanie konania bez obhajcu, hoci išlo o prípad povinnej obhajoby, a neumožnenie obvinenému alebo jeho obhajcovi po skončení vyšetrovania preštudovať spisy.

Nadriadený súd v rozhodovanej veci, po splnení revíznej povinnosti, nezistil závažné procesné chyby v prípravnom konaní vyššie uvedeného charakteru, pričom ani súd prvého stupňa po preskúmaní podanej obžaloby označené závažné procesné chyby v prípravnom konaní v napadnutom uznesení nekonštatuje. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia dáva v podstate návod, akým spôsobom má byť doplnené dokazovanie, pretože výsledky vyšetrovania dostatočne neodôvodňujú postavenie obvinených pred súd, zároveň dáva pokyn na skúmanie právnej kvalifikácie a právnej argumentácie, ktorá by mala byť vyjadrená v obžalobe.

Sťažovateľ v samotnej podstate vystihol nesprávnosť záverov súdu prvého stupňa a nadriadený súd si argumentáciu prezentovanú v jeho sťažnosti osvojil.

Základným predpokladom na to, aby súd mohol vo veci vykonať súdne pojednávanie, je podanie obžaloby prokurátorom. V zmysle § 234 ods. 1 Tr. por. prokurátor podá obžalobu vtedy, ak výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania dostatočne odôvodňujú postavenie obvineného pred súd.

Posúdenie tejto otázky závisí od toho, či v prípravnom konaní boli dôkazy potrebné pre meritórne rozhodnutie súdu obstarané v súlade so zákonom a úzko súvisí s ustanovením § 2 ods. 10 Tr. por. Podľa tohto sú orgány činné v trestnom konaní pred podaním obžaloby povinné postupovať tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. S rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako i okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Účelom preskúmania obžaloby nie je riešiť otázku viny obvineného rozborom a zhodnotením dôkazov spôsobom ako na hlavnom pojednávaní. Podľa obsahu spisu však treba hodnotiť výsledky prípravného konania z toho hľadiska, či odôvodňujú postavenie obvineného pred súd. Vrátenie veci prokurátorovi je opodstatnené vždy len vtedy, keď súd nemá vzhľadom na priebeh a výsledky prípravného konania dostatočný a spoľahlivý podklad na riešenie základnej otázky, či je obvinený postavený pred súd dôvodne. Ak ide o taký nedostatok, ktorý nie je prekážkou pre záver o dôvodnosti obžaloby a ktorý sa dá odstrániť v konaní pred súdom, nie je namieste vrátiť prokurátorovi vec na došetrenie.

Dôkazná núdza spôsobená nepoužiteľnosťou usvedčujúcich dôkazov zaobstaraných v prípravnom konaní, vedie v konaní pred súdom k vyhláseniu oslobodzujúceho rozsudku. K odmietnutiu obžaloby podľa § 244 ods. 1 písm. h/ Tr. por. by podľa názoru najvyššieho súdu dôkazná núdza mohla viesť vtedy, ak by bola absolútna, t.j., ak by neexistoval ani jediný zákonným spôsobom získaný dôkazný prostriedok odôvodňujúci postavenie obvineného pred súd, resp. podstatný usvedčujúci dôkaz, o ktorý sa opiera obžaloba, by bol získaný nezákonne. Unesenie dôkazného bremena a „udržanie obžaloby“ je v každom prípade úlohou prokurátora, ktorý by už v procese získavania dôkazov v prípravnom konaní mal dbať na ich zákonnosť a ďalšiu použiteľnosť. Treba pripomenúť, že konajúci súd nie je viazaný právnym názorom prokurátora, ktorý vyslovil v obžalobe a navyše má dostatok možností, aby na podklade vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní, pri zachovaní totožnosti

skutku, pre ktorý bola podaná obžaloba, skutok zodpovedajúcim spôsobom upravil a v konečnom dôsledku ho správne právne kvalifikoval.

Najvyšší súd tiež zdôrazňuje, že z ustanovenia § 2 ods. 11 veta prvá Tr. por. sice vyplýva, že súd môže vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrhli, ale v zmysle ustanovenia § 1 a § 2 ods. 18 Tr. por. je trestný proces upravený ako kontradiktórne konanie dvoch protistrán - prokurátora (eventuálne poškodeného) na jednej strane a obvineného a jeho obhajcu (eventuálne zúčastnenej osoby) na druhej strane. Preto nie súd, ale strany trestného konania pred súdom predkladajú a vykonávajú dôkazy, ktoré obvineného usvedčujú alebo oslobodzujú. Úlohou súdu, ako nestranného rozhodovacieho orgánu, je posúdenie týchto dôkazov a rozhodnúť spor medzi prokurátorom, ktorý zastupuje štát (§ 2 ods. 5 veta prvá Tr. por.) a obvineným. Pri tomto rozhodovaní musí súd zachovať nestrannosť a nesmie iniciatívne napomáhať jednej alebo druhej strane. Ak by sa tak stalo, došlo by k porušeniu nielen zásady rovnosti strán v konaní pred súdom (§ 2 ods. 14 Tr. por.), ale aj zásady spravodlivého procesu (§ 2 ods. 10 Tr. por.).

Nestranný súd má dostatok procesných prostriedkov na to, aby rozhodol o udržateľnosti (skutkovej alebo právnej) podanej obžaloby bez toho, aby v rozpore s princípom nestrannosti ukladal orgánom činným v prípravnom konaní konkrétne úkony, ktoré treba vykonať, bez ohľadu na to, ktorej strane konania budú výsledky takto doplneného dokazovania prospievať.

Súd prvého stupňa v odôvodnení sťažnosťou napadnutého uznesenia, ktoré je do určitej miery nekonzistentné, preferuje princíp kontradiktórnosti konania. V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na to, že princíp kontradiktórnosti sa uplatňuje predovšetkým v štádiu konania pred súdom. I keď sa prvky kontradiktórnosti vyskytujú aj v štádiu prípravného konania. Právo na kontradiktórny trestný proces implikuje tak pre obžalobu, ako aj pre obhajobu, možnosť zoznámiť sa s dôkazmi a argumentmi predloženými druhou stranou a vyjadriť sa k nim. Príslušné právne normy môžu vyhovieť tomuto požiadavku rôznymi spôsobmi, ale zvolená metóda musí zaručovať, aby strana bola oboznámená s tým, že druhá strana predložila vyjadrenie, a aby mala reálnu možnosť komentovať toto vyjadrenie. Kontradiktórnosť pri dokazovaní znamená jednak právo predkladať vlastné dôkazy a návrhy na dokazovanie a jednak právo diskutovať a popierať dôkazy druhej strany. Úlohou súdu prvého stupňa, ako nestranného a nezávislého tribunálu

bude, aby v konaní pred súdom zabezpečil kontradiktórny charakter, ktorý je jedným z prvkov spravodlivého procesu. Z princípu kontradiktórnosti vyplýva, že rozhodnutie súdu nemôže byť založené na ničom, čo nebolo predmetom diskusie strán, resp. čo im nebolo predložené k diskusii. Je potom nesporné, že súd prvého stupňa má plné právo oprieť svoje rozhodnutie len o také dôkazy, ktoré budú spĺňať princípy kontradiktórnosti.

Najvyšší súd svoje závery uzatvára nasledovne :

1. Okolnosť, či výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania odôvodňujú postavenie obvineného pred súd (§ 234 ods. 1 Tr. por.), je vecou úvahy prokurátora, v ktorej opačnou alternatívnou z hľadiska dokázania viny vo vzťahu ku skutkovým zisteniam je zastavenie trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. a/ alebo písm. c/ Tr. por.

2. Porušenie povinnosti zistiť skutkový stav bez dôvodných pochybností, a na to nadväzujúcich povinností orgánov činných v trestnom konaní ustanovených v § 2 ods. 10 Tr. por., nie je procesnou chybou v zmysle § 241 ods. 1 písm. f/ Tr. por., resp. § 244 ods. 1 písm. h/ Tr. por. a nie je sankcionované rozhodnutím o odmietnutí obžaloby a vrátení veci prokurátorovi podľa naposledy označených ustanovení. Sankciu v tomto prípade predstavuje neunesenie dôkazného bremena prokurátorom v súdnom konaní, a to vo vzťahu ku všetkým skutkovým zisteniam, relevantným ako kvalifikačný moment z hľadiska uznania viny, čomu zodpovedá výrok súdu podľa § 285 písm. a/ alebo písm. c/ Tr. por., alebo skutková a kvalifikačná úprava žalovaného činu v prospech obžalovaného.

3. Procesnou chybou (§ 241 ods. 1 písm. f/, § 244 ods. 1 písm. h/ Tr. por.) sa rozumie nedodržanie formálnych náležitostí postupu a úkonov v prípravnom konaní. Úprava práv obhajoby, ktorej porušenie je zákonom demonštratívne uvedené ako procesná chyba, sa odvíja od ustanovení § 34 ods. 1 Tr. por. (práva obvineného) a § 44 ods. 2 Tr. por. (práva obhajcu).

Výrok napadnutého uznesenia z týchto dôvodov je nezákonný, a preto najvyšší súd postupom podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. napadnuté uznesenie zrušil a uložil súdu prvého stupňa, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Úplne na záver nadriadený súd pripomína ustanovenie § 194 ods. 5 Tr. por., podľa ktorého orgán, ktorému bola vec vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie, je pri novom rozhodovaní viazaný právnym názorom, ktorý

vo veci vyslovil nadriadený orgán a je povinný vykonať úkony, ktorých vykonanie tento orgán nariadil.

Pod rešpektovaním právneho názoru sa má na mysli rešpektovanie právneho názoru nadriadeného orgánu, tak vo veciach hmotného ako aj vo veciach procesného práva.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave dňa 28. mája 2014

JUDr. Gabriela Š i m o n o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Vypracoval : JUDr. Pavol Polka

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová